

Raport deplasare E-RIHS day, Heraklion, mai 2017

1. Locul și perioada deplasării:

1.1. Locul deplasării (țara, oraș, instituție): **Grecia, Heraklion, FORTH – Foundation for Research and Technology**

1.2. Perioada deplasării: **15.05.2017 – 17.05.2017**

2. Scopul deplasării: Participare la E-RIHS Day – E-RIHS PP 1st Interim Meeting (European Research Infrastructure for Heritage Science – Preparatory Phase)

3. Componenta delegației (numele, prenumele și funcția delegatului): Corneliu Catalin PONTA, CS1

.....

6. Activitatea desfășurată în timpul deplasării:

E-RIHS CONTEXT

Proiectul european E-RIHS, proiect de tipul “consortiu de infrastructuri”, a fost lansat în 31.03.2017, intrând astfel în etapa de pregătire (PP – preparatory phase) ce va dura 2 ani. Proiectul a fost inițiat și este condus de dl Luca Pezzati – Italia.

În urma prezentării infrastructurilor existente, a politicii științifice proprii (proiect dedicat în programul PN) și a situației financiare, a fost acceptat de principiu ca IFIN-HH să devină “national hub”, iar România a obținut astfel statutul de observator. Țara va deveni membru cu drepturi depline în urma unei scrisori de recomandare din partea ministerului. În calitate de observator, România are dreptul să participe la dezbateri și să-și spună cuvântul.

E-RIHS-PP. În perioada de pregătire (PP) țările participante trebuie să cada de acord asupra:

- modului de conducere și organizare a grupului (tipul de ERIC – European Research Infrastructure Consortium),
- aspectelor financiare,
- principiile de calitate utilizate pentru selecția infrastructurilor participante,
- politica de acces la infrastructuri și strategia utilizatorilor.

La Heraklion au început dezbaterile privind punctele menționate. Gazda a fost FORTH – Foundation for Research and Technology, Grecia. Pentru fiecare din problemele de mai sus au fost numiți responsabili care s-au informat, au pus în discuție și vor formula “*a list of shared visions*” (cf Luca Pezzati) ce va fi prezentată reprezentanților naționali (national shareholders) la următoarea întâlnire.

Am reiterat interesul României de a face parte din E-RIHS și al IFIN-HH de a funcționa drept nod național (national hub). Am anunțat că am început o inventariere la nivel național a acelor domenii în care există expertiză – excelență și echipamente performante în România. Am făcut precizarea că România a adoptat deja subiectul “patrimoniu” ca obiectiv principal în strategia națională a cercetării pentru perioada 2014-2020, iar majoritatea echipamentelor utilizate în știința patrimoniului sunt considerate “de interes național” și sunt finanțate printr-o lege specială.

7. Concluzii:

- **Conducere si organizare:** au fost prezentate sumar 4 modele de ERIC dintre care optiunile majoritare au fost pentru modelul asemanator cu CERIC (un ERIC pentru nanoscience). E-RIHS ar urma sa aiba o organigrama cu 3 nivele:
 - un *nivel politic* (adunarea generala a reprezentantilor nationali – national stakeholders),
 - un *nivel executiv central* plasat in cartierul general la Roma (director general + directori de activitati)
 - *nivel executiv national* (national hubs).
- Asistenta a fost incurajata sa comenteze in scris aspectele relevante de organizare si functionare ale CERIC.
- S-a sugerat o intalnire a coordonatorilor nationali pentru discutii privind activitatea si responsabilitatile “national hubs”.
- **Aspectele financiare** sunt specifice modelului de ERIC. S-a dezbatut indelung faptul ca finantatorul (UE) intentioneaza sa sisteze sustinerea infrastructurilor nationale pentru “transnational access” (prin proiecte de tip ERIC, cum este E-RIHS). Astfel, vor deveni subfinantate echipamentele din tari cu sustinerea interna modesta si vor deveni mai interesante infrastructurile cu sustinere corecta (cazul Romaniei).
- Ar putea fi necesara finantarea nationala a cartierului general.
- S-a convenit ca **selectia infrastructurilor** participante este cea mai complicata problema si in strinsa legatura cu o politica de acces. Adoptarea certificarii sistemului de calitate drept criteriu de selectie nu este aplicabila.
- Se va incerca stabilirea unor criterii de calitate a infrastructurilor la nivel european. S-au mentionat “evaluare prin peer-review, ex-ante si ex-post”, deasemenea prin “indicatori de performanta”.
- Pentru evaluarea calitatii infrastructurilor la nivel national vor exista doar linii directoare – recomandari.
- Criteriile de calitate nu pot fi aceleasi pentru toate platformele FIXLAB, MOLAB, ARCHLAB, DIGILAB.
- In ce priveste **politica de acces**, s-a propus ca *evaluarea dosarului de potential utilizator*, sa fie evaluata dupa 3 criterii: motivatia stiintifica, calitatea propunerii si unicitatea.
- O recomandare interesanta a fost infiintarea unui “scientific advisory board” la nivel national (exact ce a tot incearcas IFIH-HH sa faca prin conferintele nationale pe care le-a organizat), care sa ateste utilitatea demersului pentru tara respectiva.
- In ce priveste **strategia de utilizare**: daca sustinerea functionarii echipamentelor revine fiecărei tari, va trebui sa existe un sistem echitabil de acces. S-a propus un sistem bazat pe credite (pay more – decide more). In Italia sunt 18 infrastructuri custatut asemanator IIN, care vor pretinde de la statul italian finantare mai mare daca vor face parte din E-RIHS.
- Am fost asigurat ca toate prezentarile urmeaza sa fie accesibile pe site-ul E-RIHS.
- Urmatoarea intalnire va reuni reprezentanti nationali la nivel politic (national stakeholders) si va avea loc in perioada 11-14 septembrie la Praga. Acestia nu sunt simpli functionari ministeriali ci oameni care au lucrat efectiv in stiinta patrimoniului si care acum au functii administrative in ministere. Dintre cei nominalizati sa participe la aceasta intalnire, aceia ce vor avea acreditari din partea guvernului

propriu (prin scrisoare semnata la nivel de ministru), vor primi decontarea cheltuielilor. Ceilalti vor fi doar acceptati la dezbateri.

- S-a cazut de acord pentru organizarea unei alte intilniri in acelasi format in noiembrie 2017.
- Anexa: Programul E-RIHS Day.

DELEGAT,

Corneliu Ponta – CS1